

Årsredovisning 2018

Regionutvecklingsnämnden

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	4
2 Verksamhet	7
2.1 Viktigaste händelserna under perioden	7
2.2 Verksamhetens miljöarbete	7
2.3 Folkhälsa	8
2.4 Mänskliga rättigheter och jämlik vård	8
2.5 Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete.....	9
2.6 Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2018.....	9
2.7 Systematiskt förbättringsarbete	9
2.8 Inköp	9
3 Mål och fokusområden.....	10
3.1 Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen.....	10
3.1.1 Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringsliv och forskning i Västra Götaland.....	10
3.1.1.1 Arbeta vidare med infrastrukturplaneringen i enlighet med vad som beskrivs i infrastrukturavsnittet	10
3.1.1.2 Göra Västra Götaland till modell för hållbar landsbygdsutveckling och samspel stad/land.....	11
3.1.1.3 Stärka VGRs arbete med matchningen på arbetsmarknaden.....	11
3.1.1.4 Västra Götalandsregionen ska verka för att stärka innovationskraften i Västra Götaland.....	11
3.1.2 Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska	12
3.1.2.1 Bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv	12
3.1.3 Antalet nöjda resenärer med kollektivtrafiken ska öka i hela regionen	12
3.1.3.1 Utökade möjligheter till studie- och arbetspendling samt knyta samman landsbygd och stad	12
3.1.4 Deltagandet i kulturlivet ska öka.....	13
3.1.5 Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska.....	13
3.1.5.1 Bättre möjligheter till livsmedels- och energiproduktion samt stimulera ökad användning av biogas	13
4 Ekonomiska förutsättningar	14
4.1 Ekonomiskt resultat.....	14
4.1.1 Resultaträkning Beställare regional utveckling.....	14

4.1.2	Intäktsutveckling	14
4.1.3	Kostnadsutveckling	15
4.2	Åtgärder vid ekonomisk obalans	15
4.3	Eget kapital	15
4.4	Investeringar	15
5	Bokslutsdokument och noter	16
6	Övrig rapportering	17
6.1	Särskild återrapportering enligt beslut av regionfullmäktige	17
6.2	Fördjupad rapport till egen nämnd/styrelse	17

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1

Bilaga 2: Bilaga 2

1 Sammanfattning

Regionutvecklingsnämnden (RUN) bedriver ett långsiktigt strategiskt utvecklingsarbete. Verksamheten utgår ifrån regionfullmäktiges budget, den regionala utvecklingsstrategin VG 2020 samt det statliga uppdraget om regionalt utvecklingsansvar. Västra Götalandsregionens (VGR) verktyg för regional utveckling är att samla aktörer, initiera och utveckla samarbeten samt genom finansiering stödja utvecklingsinsatser. Arbetet genomförs i samverkan med kommuner, näringsliv, akademi, myndigheter och organisationer. Under 2018 har verksamheten fortgått med ambitiösa satsningar på näringslivsutveckling, forskning och innovation inom regionala styrkeområden, utbildning, kompetensförsörjning, infrastruktur och internationalisering.

Arbetet inom infrastrukturuområdet har under året i hög grad präglats av påverkansarbetet inför regeringens beslut i juni om transportinfrastrukturplanen för åren 2018 – 2029. Efter en intensiv process med stort politiskt engagemang kan vi konstatera att samtliga prioriteringar som VGR lyft fram kom med om än inte i den utsträckning som varit önskvärd. Den enskilt största frågan har varit sträckan Göteborg-Borås-Jönköping och en första etapp finns nu med i den beslutade planen, med planerad byggstart 2023. En milstolpe för det Västsvenska paketet har också nåtts då det officiella första spadtaget togs den 30:e maj.

Bredband är en del av den digitala infrastrukturen och den regionala bredbandsstrategin har reviderats under året. Västra Götaland är, efter Gotland, näst bäst i Sverige på bredbandstäckning för invånarna på landsbygd (45 procent). VGRs bredbandsstöd breddas nu för att snabbare nå målet om tillgång till bredband i hela Västra Götaland.

Beträffande internationellt samarbete gick VGR in som medlemmar i STRING under 2018. STRING är ett gränsöverskridande samarbete mellan regioner i Sverige, Norge, Danmark och Tyskland i syfte att stärka utvecklingen av järnvägsstråket (Hamburg)- Göteborg- Oslo.

RUN har fortsatt prioriterat verksamheter och projekt som bidrar till genomförandet av programmen för hållbar utveckling (en del av VG 2020): life science, hållbara transporter, energi och bioinnovation, livsmedel och gröna näringar, maritima näringar, små och medelstora företag samt internationella forskningssamarbeten.

2018 presenterades ovanligt många och stora nationella satsningar som ska bidra till att stärka forskning, innovation och konkurrenskraft i Västra Götaland. Satsningarna sker inom områden där VGR har omfattande engagemang och är ett kvitto på betydelsen av RUN:s långsiktiga satsningar på forsknings- och innovationsmiljöer i Västsverige:

- En samverkansplattform för hållbara textilier med en finansiering från regeringen om 40 miljoner kronor under fem år (Science Park Borås)
- Testbädd för elektromobilitet lanseras av regeringen i samverkan med RISE, Chalmers och industriparter med en investering på 1 miljard kronor (Lindholmen science park)
- Centrum för artificiell intelligens (AI) med inriktning på ”data factory” med bland annat RISE, Chalmers och VGR som parter och med en finansiering på 100 miljoner kronor per år i tio år (Lindholmen science park)
- Triple F, ett forsknings- och innovationsprogram för att sänka koldioxidutsläppen från godstrafiken i Sverige med 70 procent fram till år 2030, en satsning på cirka 400

miljoner kronor över tolv år (Lindholmen science park)

- Vinnväxtvinnaren ”Klimatledande processindustri”, en satsning på cirka 116 miljoner kronor under tio år (Johanneberg science park)

De långsiktiga satsningarna på entreprenörskap och företagande fortsätter med bl.a. exportfrämjande verksamhet genom Exportcentrum i Västra Götaland. En exportsatsning är ”Nationellt lyft för livsmedel och Kulturella och kreativa näringar” där VGR samverkar med Regionerna Skåne och Västerbotten. En inom ramen för programmet för Kulturella och kreativa näringar 2018–2020 som kulturnämnden och regionutvecklingsnämnden beslutade under våren 2018.

Inom området hållbar landsbygdsutveckling i VG2020 driver VGR bl.a. projektet ”Samverkan för regional serviceutveckling” med finansiering från Jordbruksverket och Tillväxtverket på ett antal test-tytor/platser i regionen: Munkedal, Fengersfors, Långbron, Dals-Ed, Källö-Knippla, Södra Råda, Essunga, Uddebo och Limmared. Syftet är att hitta former för långsiktiga utvecklingsprocesser som inte är beroende av bidrag och stöd.

Matchningen på arbetsmarknaden har försämrats under en längre tid och flera undersökningar visar att brist på olika kompetenser är ett hinder för tillväxt. RUN har därför tagit fram och beslutat om ett program för utbildning och arbetsmarknad. Under våren fick regionalt utvecklingsansvariga, tillsammans med Tillväxtverket, i uppdrag av regeringen att genomföra en satsning för stärkt integrationsperspektiv i det regionala kompetensförsörjningsarbetet.

Den fleråriga omställningen av regionens naturbruksskolor är nu avslutad, och verksamheten har koncentrerats till de tre skolorna Uddetorp, Svenljunga och Sötåsen. Hästutbildningarna är förlagda till Axevallå. Söktrycket till utbildningarna var under 2018 tillfredsställande.

En ny överenskommelse har träffats mellan VGR och SLU (2018–2020) och utgör den första delen inom parternas sexåriga avsiktsförklaring. Under 2018 fattade RUN beslut om sin del av finansieringen för hela treårsperioden.

Tre utlysningar av projektmedel har genomförts under 2018. En utlysning inom socialt entreprenörskap riktad till mindre föreningar och organisationer inom social ekonomi. En utlysning av sociala investeringsmedel till hälsofrämjande och förebyggande insatser för barn och unga där VGR:s utförarverksamheter tillsammans med kommunerna kan ansöka om medel. Och slutligen en utlysning inom VGR:s program MoRE2020 (Mobility for Regional Excellence) för att främja internationella forskarutbyten. Därutöver två utlysningar höst och vår direkt riktad till enskilda företag som kan söka stöd till forskningsprojekt, s.k. FoU-kort.

Den 4 december 2018 anordnade VGR konferensen ”Framtid Västra Götaland 2018 – Innovation för omställning och konkurrenskraft”. Över 400 personer som arbetar med framtidens utvecklingsfrågor inom offentlig och privat sektor deltog.

Processen med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi har påbörjats med bl.a. framtagande av analysunderlag som t.ex. regionrapporten ”Vår bästa tid är nu?”. Nuvarande strategi gäller fram till 2020 och målet är att den nya strategin ska träda ikraft 2021.

Regionutvecklingsnämnden redovisar ett resultat på +1,7 mnkr och en positiv avvikelse på 10,6 mnkr mot budget. I förhållande till omslutningen innebär det en budgetavvikelse på drygt 1%.

Nämnden hade tillåtelse att använda 8,9 mnkr av det egna kapitalet för kvarvarande underhållsåtgärder till naturbruksskolorna. Nämndens resultat rymmer kostnaden för underhållet och har därför inte behov av att ta eget kapital i anspråk.

2 Verksamhet

2.1 Viktigaste händelserna under perioden

- I juni 2018 tog regeringen beslut om transportinfrastrukturplan för åren 2018 – 2029. VGR lämnade ett enigt remissvar på den nationella planen där utbyggnad av ny järnväg Göteborg – Borås stod högst i prioriteringslistan. När väl beslutet fattades av regeringen så tillkom 3,7 mdkr för Göteborg – Borås med och även 1,25 mdkr för fördjupning av farled till Göteborgs hamn. Dessutom innehöll planen satsningar på storstadsåtgärder, utbyte av slussar i Göta älv och upprustning av de regionala järnvägarna samt de pågående större projekten som mötesseparerad E20 och Västsvenska paketet. En milstolpe för det Västsvenska paketet har också nåtts under våren då det officiella första spadtaget för Västlänken togs den 30:e maj.
- Vinnova etablerade ett nationellt centrum för AI-forskning på Lindholmen Science Park i Göteborg. VGR är en av grundarna. AI Innovation of Sweden är inriktad på att utveckla kunnskap och användning inom centrala samhälls- och näringslivssektorer inklusive ökad förståelse av policyutveckling för att styra användningen av AI för att stärka demokratin. Fler nationella FoU-satsningar har lokaliserats till Västsverige under året, bl.a. ett statligt anslag till forskning, utveckling och innovation inom hållbart mode och textil på Science Park Borås och ett Vinnväxtanslag till hållbar kemi riktat till Västsvenska kemi- och materialklustret, lokaliserat till Johanneberg Science Park, Göteborg.
- En långsiktig insats som syftar till att bidra till kompetensförstärkning inom elektrifiering, självkörande fordon och AI för fordon inleddes i samarbete med näringslivet, berörda myndigheter respektive utbildningssektorn. Insatsen är inriktad på högutbildade och bedöms som avgörande för att Västsverige kan fortsätta vara ett europeiskt centrum för fordonsutveckling.
- Under 2018 har två inkubatorer från Västra Götaland rankats högt i den internationella inkubatorrankingen UBI Index som genomförs av UBI Global. Både GU Ventures och Chalmers Ventures rankades som två av de 20 främsta inkubatorer i världen i kategorin "Top Business Incubator - Managed by University", vilken utgjorde en av fyra kategorier i rankingen. Chalmers Ventures rankas 1a i Norden, 3a i Europa och som nr 12 i världen bland deltagande universitetsdrivna inkubatorer. GU Ventures rankas 2a i Norden, 4a i Europa och som nr 17 i världen i samma kategori.

2.2 Verksamhetens miljöarbete

I nämndens arbete ställs löpande krav på de verksamheter som får projekt och verksamhetsstöd av regionutvecklingsnämnden. De ska beskriva hur projektet/verksamheten bidrar till att minimera miljöpåverkan och hur det påverkar miljön positivt eller negativt när det gäller exempelvis transporter, energi- och materialutsläpp, samt avfall.

Nyanställda inom koncernstab regional utveckling uppmanas att genomföra den webbaserade miljöutbildningen. I enlighet med VGR:s mötes- och resepolicy används Skype-/telefonmöten mer frekvent än tidigare och som huvudregel sker tjänsteresor med kollektiva transportmedel.

Transporter, energi, avfall och livsmedel är prioriterade områden i miljöprogrammet. Nya handlingsprogram 2017–2020 har tagits fram och beslutats av regionutvecklingsnämnden, miljönämnden och kollektivtrafik inom hållbara transporter och av regionutvecklingsnämnden och miljönämnden för hållbar energi och bioinnovation och livsmedel och gröna näringar.

2.3 Folkhälsa

RUN medverkar i kraftsamlingen på fullföljda studier genom bl.a. sociala investeringsmedel för barn och ungas framtida utveckling och hälsa. Hälsofrämjande och förebyggande insatser genomförs som på sikt förbättrar barns och ungas förmåga att klara grundskolan med godkända betyg. Arbetet genomförs i samverkan med folkhälsokommittén, rättighetskommittén och hälso- och sjukvårdsnämnderna. Andra insatser som nämnden gör för att främja barns och ungdomars utveckling och lärande, och på sikt, kompetensförsörjningen är bl.a. genom att ge stöd till sex science centers i Västra Götaland. Under år 2018 gjorde science centers en särskild satsning i arbetet med fullföljda studier som fortsätter även 2019.

2.4 Mänskliga rättigheter och jämlik vård

”För varje människa – Handlingsplan för det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter i Västra Götalandsregionen 2017–2020”. Nedan redovisas de punkter som direkt rör RUN.

Mål 1: Förbättrad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

RUN arbetar med målet bl.a. genom att de verksamheter/organisationer som får projektstöd av nämnden ska ange hur projektet är tillgängligt för personer med funktionsnedsättningar.

Mål 2: Stärkta rättigheter för barn och unga

RUN:s satsning på sociala investeringar är ett led i arbetet med att främja barns rättigheter, se ovan. Andra insatser som nämnden gör för att främja barn och ungdomars utveckling och lärande är bl.a. att ge stöd och utvecklingsresurser till sex science centers i Västra Götaland. Syftet med Science center är att väcka intresse för fortsatta studier och arbete inom naturvetenskap och teknik i en stimulerande miljö utanför den traditionella klassrumsmiljön.

Mål 4: Stärkt hbtq-kompetens

Inom ramen för handlingsplanen för jämställd regional tillväxt arbetar RUN aktivt med att alla utvecklingsinsatser ska nå kvinnor, män och underrepresenterade grupper i samma omfattning. Arbetet utgår från ett intersektionellt förhållningssätt, vilket bland annat innebär att organisationer som får regionala utvecklingsmedel får kunskaper i normkritik och likabehandling.

Mål 6: Systematisk dialog med invånarna, åtgärd 6.1) Genomföra dialog med rättighetsbärarna vid verksamhetsutveckling

Dialogmöten med nämndens målgrupper hålls kontinuerligt inom olika verksamhetsområden och är en del i genomförandet av de program och projekt som nämnden stödjer. Några exempel på möten med företag, entreprenörer och innovationsbolag är via företagsmöten/arrangemang som Connect to Capital, Regionalt Exportcentra, Nyföretagardagar, Sociala Företagsdagen etc.

Jämställdhetsintegrering

En jämställdhetskartläggning omfattande länets samtliga 49 kommuner har genomförts, bland annat för att synliggöra könsfördelningen i beslutsfattande positioner i näringslivet, www.jamstalldhetskartan.se. Inom ramen för samverkansplattformen och forskningsrådet för interkulturell dialog har kunskaper utvecklats om interkulturell dialog.

RUN finansierar särskilda rådgivningsinsatser i stadsdelar med hög andel utrikes födda, bland annat i Angered och Biskopsgården i Göteborg, Kronogården i Trollhättan och sedan två år tillbaka även i utanförskapsområden i Sjuhärad och Skaraborg. Målgrupper för insatserna är utrikes födda entreprenörer som vill starta företag eller utveckla sitt företag samt nyanlända och asylsökande.

2.5 Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete

Det har inte funnits behov av något specifikt säkerhets- och beredskapsarbete för regionutvecklingsnämnden utöver det som pågår och planeras övergripande för VGR samt för de nämnder som får tjänstepersonsstöd av Koncernkontoret. RUN hänvisar därför till den beskrivning som finns i regionstyrelsens årsredovisning.

2.6 Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2018

Regionutvecklingsnämndens plan för intern kontroll 2018 innehöll sju kontrollmoment, varav fyra återrapporterades i samband med delårsrapport augusti. Kontrollen av dessa var i huvudsak tillfredsställande, men några av kontrollmomenten har omformulerats och återkommer i plan för intern kontroll 2019. Bland annat finns det anledning att fortsätta arbeta med att kvalitetssäkra processen för beredning och uppföljning av beslut om projektmedel.

Resterande tre kontrollmoment redovisas i samband med nämndens årsredovisning, men som ett eget ärende.

Kontrollmomentet som berör granskning av urval av beslut som påverkar barn och unga gällande målgruppens delaktighet har fått en koppling till 2019 års plan för intern kontroll, med anledning av att barnkonventionen träder i kraft som lag 2020.

2.7 Systematiskt förbättringsarbete

Ett utvecklingsarbete pågår av projekthandläggningsprocessen. Processer och rutiner ses över för att förenkla administrationen och att kvalitetssäkra beslutsunderlagen. En del i detta är att ta fram ett IT-baserat systemstöd för hantering av ansökningar, beslut och uppföljning av projekt. En förstudie har gjorts under året och arbetet sker i samverkan med VGR IT.

2.8 Inköp

Information om den regiongemensamma inköspolicyn har spridits inom Koncernkontoret. Tillförlitliga uppgifter om avtalstrohet kan inte levereras då databasen inte är försörjd med aktuella siffror. Tidigare mätning har visat god följsamhet till graden av leverantörstrohet och avtalsföljsamhet.

3 Mål och fokusområden

3.1 Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen

3.1.1 Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringsliv och forskning i Västra Götaland

Mål: Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringslivet och forskning i hela regionen				
Indikator	Jämförelseår	Senaste utfall	Bedömning	Kommentar
Sysselsättningsgrad i Västra Götalands lokala arbetsmarknader (ökning i samtliga)	2016	Ökning i 7 av 7 lokala arbetsmarknader (2017)		Ökning i alla
FoU-investeringar som andel av BRP	4,2 % (2013)	4,2% (2015)		Ingen försämring. Senast tillgängliga data.
Västra Götalands tilldelning i nationell och regional plan		-		Tilldelningen i nationell och regional plan 2018-2029 motsvarar ungefär tidigare fördelning. Ett par nyckelprojekt som Göteborg-Borås, fördjupning av farleden till Göteborgs hamn och ersättning av slussar i Göta älv kom med i planen men är inte fullfinansierade.
Västra Götalands tilldelning i nationell plan, järnväg		-		Västra Götalandsregionen har i den nu beslutade nationella planen ca 30 mdr för investering i järnväg. Dessutom tillkommer ca 2,5 mdr för upprustning av de regionala järnvägarna. Dock saknas fortfarande medel för att genomföra nödvändig kapacitetsökning enligt den tågsatsning som regionen tagit i sitt måldokument; målbild tåg 2035.

3.1.1.1 Arbeta vidare med infrastrukturplaneringen i enlighet med vad som beskrivs i infrastrukturavsnittet

- VGR lämnade ett enigt remissvar på den nationella planen där utbyggnad av ny järnväg Göteborg – Borås stod högst i prioriteringslistan och i regeringens beslut om nationell plan tillkom 3,7 mdr för Göteborg – Borås och 1,25 mdr för fördjupning av farled till Göteborgs hamn. Planen innehöll även satsningar på storstadsåtgärder, utbyte av slussar i Göta älv och upprustning av de regionala järnvägarna samt de pågående större projekten som mötesseparerad E20 och Västsvenska paketet. KLAR
- Officiella första spadtaget för Västsvenska paketet togs under 2018. PÅGÅR
- Resecentrum i Gamlestaden invigdes i augusti. KLAR
- Arbetet med Marieholmsförbindelsen och Hisingsbron. PÅGÅR
- Etapperna i E20 projektet löper enligt plan och en mötesfri E20 förväntas stå klar 2025. En handlingsplan återstår för den utpekade bristen genom Alingsås. PÅGÅR
- Utredningar Göteborg – Varberg, Älvsborgsbanan och Metrobuss i Storgöteborg. Göteborg – Borås och längs Västra stambanan pågår med delutredningar. PÅGÅR
- Två utredningar för att klarlägga möjligheten att finansiera och driva utbyggnad av dubbelspår till Oslo utanför nationella planers medel. PÅGÅR

3.1.1.2 Göra Västra Götaland till modell för hållbar landsbygdsutveckling och samspel stad/land

- RUN:s program för nyföretagande och ungt entreprenörskap betonar nyföretagande på landsbygden och i staden, integration genom företagande, kvinnors företagande och unga i utanförskap. PÅGÅR
- Dialoger har skett med partnerskapet för det regionala serviceprogrammet (RSP) för kommersiell och offentlig service i gles-, landsbygds- och skärgårdsområden (2014–2018) inför en uppdatering och förlängning. Projekt genomförs för att utveckla och utvärdera metoder för lokal service och utveckling. PÅGÅR
- Arbetet med projektet ”Samverkan för regional serviceutveckling/hållbara platser” fortsätter genom satsningar på ökad samordning mellan olika aktörer. PÅGÅR
- En kunskapsöversikt har tagits fram över modeller och metoder för arbetet med att utveckla en plats inom ramen för Mistra Urban Futures. KLAR
- Den regionala bredbandsstrategin har reviderats och VGRs bredbandsstöd har breddats för att snabbare nå målet om tillgång till bredband i hela Västra Götaland. KLAR

3.1.1.3 Stärka VGRs arbete med matchningen på arbetsmarknaden

- En regional strategi för matchning på arbetsmarknaden har tagits fram i samverkan med staten, kommunalförbunden och branscherna. Strukturer och samarbeten genom Västra Götalands kompetensplattform används och utvecklas. PÅGÅR

3.1.1.4 Västra Götalandsregionen ska verka för att stärka innovationskraften i Västra Götaland

- Genomföra programmen för hållbar utveckling: life science, hållbara transporter, energi och bioinnovation, livsmedel och gröna näringar, maritima näringar, små och medelstora företag samt internationella fou-samarbeten. PÅGÅR
- Satsningar inom framtidens transportsystem, automatiserad- och virtuell tillverkning och hållbara affärsmodeller. PÅGÅR
- Insatser för att stärka innovationssupport för små och medelstora företag och insatser som underlättar för företag att exportera. PÅGÅR
- Kvalitetshöjande insatser samt jämställdhet prioriteras i inkubatornätverket. PÅGÅR
- Genomförande av den digitala agendan sker med bl.a. samordnade satsningar på utbildningar i informationssäkerhet och utvecklingsarbete inom öppen data. PÅGÅR
- Nära samarbete med innovationsplattformen och andra innovationsaktörer inom Hälso- och sjukvården. PÅGÅR
- Den 4 december 2018 anordnade VGR konferensen ”Framtid Västra Götaland 2018 – Innovation för omställning och konkurrenskraft”. Över 400 personer deltog. KLAR

3.1.2 Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska

Mål: Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska				
Indikator	Färdfärdsskilt	Senaste utfall	Bedömning	Kommentar
Andelen unga (12-24 år) som inte har avslutat gymnasiet och som inte studerar	11,2 % (2015)	11,9 % (2016)		Försämring med 0,7 procentenheter

3.1.2.1 Bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv

- Sociala investeringar genomförs i samarbete med kommuner, folkhälsa och hälso- och sjukvård och är inriktade på att öka andelen barn och ungdomar som slutför grundskolan med godkända betyg. PÅGÅR
- Pilotprojekt i två glesbygdskommuner som går ut på att etablera välkomstcentra/mötesplatser för asylsökande och nyanlända. Modellen bygger på organiserad samverkan mellan berörda kommuner, civilsamhälle, näringsliv och myndigheter. PÅGÅR
- Fortsatta insatser för nyanlända med kompetens inom livsmedel och gröna näringar för att tillgodose branschens kompetensförsörjningsbehov och samtidigt skapa möjligheter för asylsökande och nyanlända till jobb eller eget företag. PÅGÅR
- Samarbete med Koncernstab HR och Arbetsförmedlingen i syfte att få in fler unga och nyanlända som står utanför arbetsmarknaden på arbetsplatser inom VGR, bl.a. i det s.k. ViA-programmet. PÅGÅR
- Samverkan med Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan för att förbättra matchningskapaciteten i regionalt yrkesvux samt i YH-utbildningar. PÅGÅR
- Fortsatta satsningar på validering genom ökad tillämpning och spridning av den expertis som finns inom Validering Väst. PÅGÅR
- Samarbete mellan skola och arbetsliv inom ramen för satsningar som t ex Future Skills och Smarta fabriker. PÅGÅR
- Utvecklad samverkan med science centers. PÅGÅR

3.1.3 Antalet nöjda resenärer med kollektivtrafiken ska öka i hela regionen

3.1.3.1 Utökade möjligheter till studie- och arbetspendling samt knyta samman landsbygd och stad

- Västtågsutredningen ska komplettera Målbild Tåg 2035 med mål om nya stationer. Dessa mindre orter skulle få en utökad möjlighet till pendling vid öppnandet av en ny tågstation. 40 potentiella stationslägen har identifierats varav det efter en gallring finns förslag på att öppna sju nya stationer i mindre orter. Ett medfinansieringsavtal finns framme för att tillsammans med Trafikverket göra en kapacitetshöjande åtgärd i Brålanda. PÅGÅR

3.1.4 Deltagandet i kulturlivet ska öka

3.1.5 Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska

Mål: Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska

Indikator	Jämförelseår	Senaste utfall	Bedömning	Kommentar
Utsläpp av fossilt CO ₂	10,2 milj. ton (2015)	10,2 milj. ton (2016)		Ingen förbättring men ingen försämring

3.1.5.1 Bättre möjligheter till livsmedels- och energiproduktion samt stimulera ökad användning av biogas

- Kunskapshöjande insatser till småföretag och offentliga upphandlare i syfte att öka andelen inköpta livsmedel som producerats i Västra Götaland inom offentlig måltidsverksamhet. PÅGÅR
- Fortsatt utveckling av verksamheterna inom Lokalproducerat i Väst och Agroväst. Initiera ett företagskluster för restauranger med inriktning på ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet. PÅGÅR
- Utarbetandet av nya affärsmodeller och användningsområden som skall stärka biogasens konkurrenskraft. Exempel på användningsområden är biogas inom industrin som råvara eller för energiproduktion och inom sjöfart. PÅGÅR
- Stöd till fordonsindustrin i lanseringen av nya marknadssegment inom godstransporter för biogas. Bl.a. genom projektstöd till Lindholmen Science Park under 2018. PÅGÅR

4 Ekonomiska förutsättningar

4.1 Ekonomiskt resultat

Regionutvecklingsnämnden redovisar ett resultat på +1,7 mnkr och en positiv avvikelse på 10,6 mnkr mot budget. I förhållande till omslutningen innebär det en budgetavvikelse på drygt 1%.

Nämnden hade tillåtelse att använda 8,9 mnkr av det egna kapitalet för kvarvarande underhållsåtgärder till naturbruksskolorna. Nämndens resultat rymmer kostnaden för underhåll och har därför inte behov av att ta eget kapital i anspråk.

Budgetavvikelsen består till stor del av lägre kostnader än prognostiserat. Sena besked har påverkat resultatet positivt och nämnden hade därför inte möjlighet att ta projektbeslut för hela budgetutrymmet.

4.1.1 Resultaträkning Beställare regional utveckling

Årsvärden					
Resultaträkning (mnkr)	Utfall 1812	Budget 1812	Utfall 1712	Avvikelse budget/utfall	Förändring utfall/utfall %
Statsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	
Övriga erhållna bidrag	30,0	7,5	15,9	22,5	88,8%
Övriga intäkter	4,5	5,0	1,5	-0,5	199,3%
Verksamheten intäkter	34,5	12,5	17,4	22,0	98,4%
Personalkostnader, inkl. inhyrd personal	-11,6	-8,1	-11,4	-3,5	1,8%
Driftbidrag till utförare inom regionen	-243,5	-236,5	-246,6	-7,0	-1,3%
Övriga lämnade bidrag	-499,3	-490,7	-432,0	-8,6	15,6%
Verksamhetsanknutna tjänster	-0,4	0,0	-0,4	-0,4	0,0%
Material och varor, inkl. förbrukningsmaterial	-0,7	0,0	-0,4	-0,7	107,3%
Lokal- och energikostnader	-1,9	0,0	-1,8	-1,9	9,1%
Övriga tjänster, inkl. konsultkostnader	-67,7	-78,6	-61,8	10,9	9,6%
Övriga kostnader	-4,0	-3,8	-3,9	-0,1	2,2%
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verksamhetens kostnader	-829,0	-817,6	-758,2	-11,4	9,3%
Regionbidrag	796,2	796,2	731,5	0,0	8,8%
Finansiella intäkter/kostnader m.m.	0,0	0,0	0,0	0,0	
Resultat	1,7	-8,9	-9,3	10,6	

4.1.2 Intäktsutveckling

Nämndens budgeterade intäkter består av regionbidrag samt övriga intäkter som till största delen är intäkter från EU projekt och projekt finansierade genom Tillväxtverket. Intäkterna följer de upparbetade kostnaderna i projekten. Under året har nämnden haft ett flertal projekt igång och intäkterna överstiger budgeterat belopp med 22 mnkr.

4.1.3 Kostnadsutveckling

Verksamhetens kostnader avser till största delen projekt- och verksamhetsbidrag samt uppdrag till egenägda bolag och förvaltningar. Bidragen till dessa verksamheter betalas ut månadsvis.

Under året har 175 projektbeslut tagits av regionutvecklingsnämnden till en total summa på 365 mnkr. Huvuddelen av projektbesluten avser beslut riktade till externa projektägare där hela summan för projektbeslutet kostnadsförs i samband med beslutstillfället, så kallad avsättning. Resterande beslut avser regioninterna projektägare där kostnaderna belastar resultatet i den takt de upparbetas. I avslutade projekt, där inte hela det beslutade beloppet har upparbetats, återförs återstående medel genom nämndens beslut och ger utrymme för nya projektbeslut. Under 2018 har 53,8 miljoner återförts.

Nämnden disponerar även ett statligt anslag om 66 miljoner kronor för regionala tillväxtåtgärder som redovisas direkt till Näringsdepartementet. Det statliga anslaget används till företagsstöd och projekt. 37,5 mnkr har använts till företagsstöd. Sammanställning över hur projektmedlen fördelas visas i *bilaga 1*.

De öronmärkta medel på 70 mnkr som tillförts nämnden för kompletterande åtgärder inom infrastrukturuområdet har förbrukats enligt plan.

Under budgetposten personalkostnader bokförs nämndens arvoden samt de löner som är direkt kopplade till projekt. En del av personalkostnaderna bokförs som köpt tjänst i enlighet med den nya ekonomiska styrmodellen som införts under året. De personalkostnader som uppkommer i EU-projekt bokförs direkt till nämnden. Under året har personalkostnaderna överstigit budgeterat belopp med 3,5 mnkr.

4.2 Åtgärder vid ekonomisk obalans

Regionutvecklingsnämnden visar en ekonomi i balans

4.3 Eget kapital

Regionutvecklingsnämnden har tillåtelse att använda 8,9 mnkr av det egna kapitalet för kvarvarande underhållsåtgärder vid naturbruksskolorna. För 2018 har Naturbruksstyrelsen genomfört underhållsarbeten för 8,6 mnkr. Regionutvecklingsnämnden visar ett positivt resultat och har inte behov av att använda något av det egna kapitalet.

I budget 2019 tillåts nämnden att föra över och disponera 10 mnkr av resultatet från 2018 för att bygga cykelinfrastruktur 2019 i enlighet med Västra Götalandsregionens målsättning för cykelinfrastruktur. Satsningen har beslutats av nämnden redan under 2018 och det finns därför inte behov av att föra några medlen över årsskiftet.

4.4 Investeringar

Regionutvecklingsnämnden har inga investeringar

5 Bokslutsdokument och noter

Bilaga 2

6 Övrig rapportering

6.1 Särskild återrapportering enligt beslut av regionfullmäktige

6.2 Fördjupad rapport till egen nämnd/styrelse

6.2 Egna mål och indikatorer

Regionutvecklingsnämnden har valt följande eget mål och indikatorer som kommer att följas upp på helårsbasis:

Mål

Fler nya och fler växande företag

Mål: Fler nya och fler växande företag				
Indikator	Jämförelseår	Senaste utfall	Bedömning	Kommentar
Företag som tar del av utvecklingsinsatser som regionutvecklingsnämnden finansierar, ska ha en högre tillväxttakt än en kontrollgrupp med liknade företag	--	--		Företag som fått företagsstöd (konsultcheck, sådd, investeringsbidrag eller FoU-kort) har jämförts med kontrollgrupp. Företag som fått FoU-kort har under åren 2014–2017 samlat ha en högre årlig, genomsnittlig omsättnings- och sysselsättningstillväxt än kontrollföretag. Företag som fått konsultcheckar har haft en något högre omsättnings- och sysselsättningstillväxt än kontrollföretag. Företag som fått såddfinansiering har haft en lägre omsättningstillväxt men högre sysselsättningstillväxt än kontrollföretagen. Företag som fått investeringsbidrag har haft en något lägre omsättningstillväxt samt en sysselsättningstillväxt i nivå med kontrollföretag i Västra Götaland, men en högre omsättnings- och sysselsättningstillväxt jämfört med kontrollföretag i Sverige.
Antal sysselsatta i företag som är i eller har lämnat inkubatorer med finansiering från regionutvecklingsnämnden	1 642 (2016)	1 946 (2017)		I antalet sysselsatta ingår inte företag som förvärvats.
Andel företag som upplever att företagsstöd från Västra Götalandsregionen har bidragit till ökad konkurrenskraft	70 % (2017)	75 % (2018)		Förbättring
Antal nya företag och nya idéer inom social ekonomi som främjar social innovation i projekt/verksamheter som får stöd av regionutvecklingsnämnden	--	--		Cooperation har under 2017 bidragit till nysta av 75 nya företag och gett kvalificerad rådgivning till 244 företag och organisationer. Under år 2017 beviljades 8 företag lånegarantier av Mikrofonden Väst.

6.2. Insatsområden kopplade till regionfullmäktiges budget samt Västra Götaland 2020

6.2.1. Ett gott klimat för kreativitet, entreprenörskap och företagande

6.2.1.1 Ungt entreprenörskap

Under 2018 lanserades VGR:s nya program för entreprenörskap. I linje med programmets prioriteringar har ett antal pilotprojekt startats upp för att bryta ny mark på områden där insatserna tidigare varit svaga. Det gäller framförallt unga på landsbygd och nyanlända ungdomar.

Drivhuset, Venture Cup och Ung Företagsamhet (UF) får verksamhetsbidrag av RUN. Drivhuset når fortsatt många äldre ungdomar i sin företagsrådgivning och under 2018 har 244 företag startats genom deras verksamhet. Även affärsidétävlingen Venture Cup visar ett stigande antal affärsidéer och tävlingsdeltagare. Tävlingen riktar sig till idéer och företag med spetskvalitet nog att bli tillväxtföretag. UF har hög kvalitetsnivå och stort genomslag med drygt 5 000 elever i UF-företagande på gymnasieskolorna i Västra Götaland 2018. Tack vare

öronmärkta pengar från RUN har UF kunnat arbeta mer strategiskt med integration av nyanlända ungdomar. Samtliga delregioner rapporterar ökat deltagande från språkintruktionsprogrammen i Västra Götaland.

RUN:s ”Unga Landsbygdspriset i Väst” delades ut för fjärde gången 2018. Priset fick stor genomslagskraft både medialt och i antal nominerade. En inspirationsdag med över 150 ungdomar genomfördes i Trollhättan för att synliggöra och lyfta tidigare pristagare och inspirera ungdomar att starta företag på landsbygden.

6.2.1.2 Intraprenörskap inom hälso- och sjukvården

RUN stödjer medarbetare med innovativa idéer inom hälso- och sjukvården genom verksamhetsbidrag till ”Innovationsplattform Västra Götaland”. Verksamheten som är placerad på Sahlgrenska sjukhuset fungerar också som kontaktyta för samverkan mellan sjukvården och akademi och företag. Den är även ansvarig för arbetet med Innovationsfonden som är en utlysning på 20 miljoner kronor till medarbetare inom VGR.

Innovationsplattformen fortsätter att utvecklas positivt och har etablerats som en allt mer naturlig partner för såväl vårdens förvaltningar, akademi som näringsliv. Den har under året varit med i flera externa projekt som finansieras från bl.a. Vinnova. Arbetet har satt ljuset på frågeställningar kopplade till nyttiggörande av innovationer i VGR, som bl.a. resulterat i en översyn av VGR:s innovationsprocess.

6.2.1.3 Socialt entreprenörskap och social ekonomi

En projektutlysning av medel till socialt entreprenörskap riktad till mindre föreningar och organisationer har genomförts. Över 60 ansökningar inkom varav 13 projekt beviljades finansiering. Mikrofonden Väst har utvärderats och projektmedel har beviljats för att ge organisationen mer långsiktigt hållbara förutsättningar att bidra till utvecklingen av sociala företag. 2018 var även sista året för projektet *Fler arbetsintegrerade företag i Västra Götaland*, delfinansierat av Tillväxtverket. De fyra Coompanionkontoren i länet har varit delaktiga i genomförandet och aktiviteterna har bestått av bl.a. utveckling av affärsmodeller, branschträffar och dialogmöten. En handlingsplan för ett bredare grepp kring sociala företag har tagits fram och VGR har sökt medel från Tillväxtverket för fortsatt arbete inom området. Övriga pågående satsningar omfattar bland annat projektmedel till Västsvenska idrottsförbundet, GU Ventures och Stora sociala företagsdagen.

6.2.1.4 Företagsfrämjande på jämlika villkor

För att skapa mer jämställda och jämlika villkor för entreprenörer och nyföretagare har VGR, med stöd från Tillväxtverket, under drygt två år genomfört ett antal jämställdhetsfrämjande insatser, främst riktade till företagsfrämjande aktörer. En av insatserna är en digital jämställdhetskartläggning där vi följer utvecklingen av ett antal områden, bl. a (ny)företagande hos kvinnor och män i länets 49 kommuner. Kartläggningen visar att kvinnor fortfarande är starkt underrepresenterade som företagare. Kvinnors andel av nyföretagande ligger alltså kvar på ca 30 procent. En bortfallsanalys har genomförts för att hitta orsaker till att fler kvinnor än män, som deltar i entreprenörskapsfrämjande aktiviteter, väljer att inte fullfölja sina planer på att bli egen företagare. Det är svårt att dra några generella slutsatser av studien då för få av de tidigare deltagarna gick att nå. En slutsats som gjordes är dock att det inte förekommer någon diskriminering mellan kvinnor och män i dessa aktiviteter.

Under året har VGR även arrangerat en inspirationsdag, tillsammans med Almi, BRG och Drivhuset, för att lyfta kvinnors företagande och inspirera till nyföretagande. För att nå utrikes födda, särskilt nyanlända, som vill starta företag genomför vi tillsammans med Almi Väst ett treårigt projekt till och med 2019, som ska göra (ny)företagarrådgivning tillgänglig i områden med hög andel utrikes födda. Både antal nystartade företag och antal som fått rådgivning har ökat med 25 procent under det senaste året. Utrikes föddas kvinnors andel av nyföretagandet inom den här satsningen har ökat från 24 till 29 procent.

Projektet nyföretagarlyftet vars syfte var att höja kvaliteten på nyföretagarrådgivning och stärka samverkan mellan nyföretagaraktörer avslutades under 2018. Förutom att projektet bidragit till en kvalitetshöjning av rådgivningen, har det även resulterat i att Almi Väst, Business Region Göteborg och nyföretagarcentra i de fyra delregionerna bildat en ideell förening som ska fungera som en regional plattform för samordning och kompetensutveckling inom området. Målet är att öka kännedomen, tillgängligheten och att erbjuda likvärdig, högkvalitativ nyföretagarrådgivning i hela regionen.

6.2.1.5 Innovationsstöd till kunskapsbaserade företag med tillväxtpotential

RUN har under ett antal år varit med och byggt upp ett starkt inkubatorsystem i Västra Götaland genom att medfinansiera åtta inkubatorer och tillsammans med dessa driva kompetensnätverket Inkubatorkompetens. Inkubatorerna erbjuder idéer med stor tillväxtpotential tillgång till kontor, kompetens och kapital. Den långsiktiga satsningen på inkubatorer ger resultat både nationellt och internationellt. Sju av åtta inkubatorer är uttagna till VINNOVAS nationella excellensprogram där totalt 24 inkubatorer kvalade in. Under 2018 har två inkubatorer från Västra Götaland rankats högt i den internationella inkubatorrankingen UBI Index som genomförs av UBI Global. Både GU Ventures och Chalmers Ventures rankades som två av de 20 främsta inkubatorer i världen i kategorin "Top Business Incubator - Managed by University". GU Ventures rankas 2a i Norden, 4a i Europa och som nr 17 i världen bland deltagande universitetsdrivna inkubatorer. Chalmers Ventures rankas 1a i Norden, 3a i Europa och som nr 12 i världen i samma kategori.

I de åtta inkubatorer som RUN stödjer har 965 idéer utvärderats under 2017 (725 idéer 2016), det finns idag 170 projekt/företag i inkubatorerna, varav ca 78 bildats under det senaste året[1]. Inkubatorbolagen inkluderat alumnibolagen (bolag som har lämnat inkubatorn) har drygt 1950 sysselsatta varav cirka 23 % är kvinnor och de omsätter drygt 2,3 miljarder kronor[2].

6.2.1.6 Innovativa små och medelstora företag

Under 2018 har arbetet fortsatt för att nå de mål som är satta i RUN:s handlingsplan för små och medelstora företag (SMF). Industriell Dynamik (ID) och Enterprise Europe Network (EEN) är ett sammanhållet system för innovation- och internationaliseringssupport till små och medelstora företag i Västra Götaland där 17 främjande- och forskningsaktörer ingår. Under 2018 genomförde ID/EEN cirka 450 behovs-och internationaliseringsanalyser i företag vilket resulterade i cirka 370 fördjupningsinsatser och fler än 60 olika utvecklingsprojekt. Insatser har även gjorts för att stärka samarbetet mellan högskolor, universitet, industriforskningsinstitut och industriella utvecklingscentra inom tjänsteinnovation och digitalisering genom en förstudie/workshopserie och genomförandet av det stora och

regiongemensamma utvecklingsprojektet Digiresan. I december 2018 godkändes ett nytt större utvecklingsprojekt där fokus kommer att ligga på hållbar produktion och kompetenslyft, två viktiga delar i regeringens strategi för smart industri. Projektet Catalyst, har beviljats medfinansiering från Europeiska regionalfonden och Tillväxtverkets nationella utlysning Smart industri i regionerna.

Arbetet med Västra Götalands exportcenter fortsätter att utvecklas. Satsningen ”Nationellt lyft för livsmedel och kulturella och kreativa näringar” har genomförts i samarbete med Region Skåne och Region Västerbotten och resulterat i stärkt samarbete med nationell nivå vad gäller export kopplat till dessa branscher. Ett pilotprojekt har genomförts i samarbete med Business Region Göteborg där 10 företag inom KKN-branschen fått stöd för att undersöka exportmöjligheterna till Kina i samband med Kinas stora importmässa i Shanghai. Exportutbildningen Gå Globalt har gett möjlighet för 10 företag att göra individuella marknadsresor till valfri marknad. Två ”exportboostar”, där företag får individuell rådgivning inför sin exportsatsning, har genomförts under 2018.

RUN ger direkt stöd till enskilda företag genom olika finansieringslösningar. Företag kan idag söka finansiering för att t.ex. underlätta produktutveckling, internationalisering och digitalisering. Regelverket kring stöden styrs bl.a. i statliga förordningar. Under året har 229 företag fått stöd på totalt 51 miljoner kronor. Dessa finansieras huvudsakligen av det statliga 1:1-anslaget som VGR förfogar över medan affärsutvecklingscheckar finansieras av Tillväxtverket.

Västra Götalandsregionen är delägare i Almi Väst AB som erbjuder lånefinansiering och rådgivning till företag som vill växa. Almi Västs utlåning under 2018 uppgick till 330 miljoner kronor (jämfört med ca 439 miljoner kronor 2017), utlåningen gick till 530 företag. Almi Väst ansvarar även för Innovation Västra Götaland och ger rådgivning till innovatörer som behöver stöd för att testa om idéer går att förverkliga till en kommersiell innovation. Under året har 387 nya kunder fått rådgivning och 95 projekt har beviljats förstudiemedel. De Almi-ägda riskkapitalbolagen Almi Invest Fond SI och Almi Invest Västsverige investerar i små och medelstora företag i såväl tidig kommersiell fas som i andra avgörande utvecklingsfaser.

6.2.2 Internationell konkurrenskraft genom regional kraftsamling kring styrkeområden

6.2.2.1 Hållbara transporter

Programmet för hållbara transporter är ett samarbete mellan regionutvecklingsnämnden, kollektivtrafiknämnden och miljönämnden. Lösningarna berör områdena elektrifiering, transporteffektivitet, automatisering och uppkoppling, samt drivmedel med en hög andel förnybar energi. Insatser för hållbara transporter och ökad innovationskraft och tillväxt i Västra Götaland fokuserar på lösningar med internationell avsättning. Under året har samverkan mellan programmet för hållbara transporter och programmet för utbildning och arbetsmarknad ökat inom området kompetensförsörjning för fordonssektorn mot bakgrund av pågående och kommande teknikskiften.

K2 inrättades 2013 av Formas, Trafikverket och VINNOVA, tillsammans med de tre storstadsregionerna i Sverige som ett nationellt forskningscentrum med fokus på kollektivtrafik i storstadsområden. K2 har producerat en stor volym av forskning inom

kollektivtrafikområdet. Under året genomfördes internationell utvärdering, och beslut om finansiering av fas 2 togs i RUN och KTN i december 2018.

ElectriCity är ett partnerskap för utveckling av elektrifierad kollektivtrafik som pågått sedan 2013 och lett fram till test av elbussar på Linje 55 och långa elbussar på linje 16, samt berett väg för större upphandlingar som t ex helelektriska bussar på linje 60 från 2019. Från 2018 breddades samarbetet till att inkludera även godstransporter och elfärjor. Ett projektbeslut om koordinering och kommunikation togs av RUN med syfte att garantera koordineringsfunktionen för nästa fas av samarbetet.

Via en särskild insats för biogas för tunga transporter från RF på 5 MSEK har en västsvensk arena för flytande biogas för tunga fordon i samarbete med lastbilstillverkare och andra leverantörer byggts upp. Arenan koordineras via Lindholmen Science Park. Fördjupad information kring genomförandet 2018 finns i "Uppföljning 2018 avseende VGR:s program för Hållbara transporter 2017–2020".

6.2.2.2 Life Science

VGR:s program för life science 2017–2020 styr verksamheten inom styrkeområdet. Under 2018 har tretton projektbeslut och två verksamhetsbidrag beslutats. Utöver beslut om medel har fortsatta strategiska diskussioner kopplade till bl a Sahlgrenska Life ägt rum och regionens engagemang i de nationella Strategiska innovationsprogrammen (SIPar) inom life science fortsatt. VGR har även varit engagerad i life sciencearbetet kopplat till AI Innovation of Sweden, den nationella AI arenan på Lindholmen Science Park.

Fortsatt fokus har under året legat på samverkan mellan de av regionen finansierade stödstrukturerna, dvs. Sahlgrenska Science Park, Innovationsplattformen, Gothia Forum, Medtech West, Astra Zeneca BioVentureHub och BRG:s aktiviteter gällande etableringsstöd för life scienceföretag. Aktiviteter har dessutom genomförts för att stödja förutsättningarna för förbättrad samverkan mellan hälso- och sjukvård och akademi, bl a genom stöd till en gemensam forskarskola för Göteborgs Universitet och Chalmers Tekniska Högskola. Fördjupad information kring genomförandet 2018 finns i "Uppföljning 2018 avseende VGR:s program för life science 2017–2020".

6.2.2.3 Hållbar energi och bioinnovation

VGR:s program för hållbar energi och bioinnovation 2017–2020 styr verksamheten inom styrkeområdet. Programmet är gemensamt för RUN och miljönämnden. Under 2018 har dessa nämnder fattat beslut om tretton projekt och förstudier.

Programmet stöttar forskning och utveckling samt test och demonstration där VGR tillsammans med andra offentliga och privata aktörer samverkar kring de lösningar som behövs för att ställa om till ett hållbart energisystem och en bioekonomi. Speciellt fokus under 2018 har varit att bidra till att utveckla en ökad användning av mer cirkulära och förnybara råvaror till kemi- och materialindustrin samt att utveckla industrialiseringen av trättillverkande industri för att öka användandet av trä i byggsektorn. Två större fleråriga samverkansprojekt, med medfinansiering från VGR, arbetades fram under 2018.

Inom området förnybar elproduktion ligger ett fokus på vind- och solkraft samt vilka krav på el- och energisystemet som en övergång till mer förnybara energikällor ger och vilken roll

smarta nät kan spela i denna omställning. VGR är också Energimyndighetens nationella nod för näringslivsutveckling inom vindkraftsområdet och övrig förnybar energi. Fördjupad information kring genomförandet 2018 finns i "Uppföljning 2018 avseende VGR:s program för hållbar energi och bioinnovation 2017–2020".

6.2.2.4 Maritima frågor

VGR:s handlingsprogram för hållbara maritima näringar 2016–2019 styr verksamheten inom styrkeområdet. Utöver beslut om medel har många strategiska diskussioner kopplade till Maritima Klustret i Västsverige och den nya satsningen på Kristinebergs Forsknings och Innovationscenter ägt rum. Kristinebergs FoI Center kan på många sätt sägas vara en uppväxling av arbetet inom Klustret och som RUN beslutat att stödja. Ett konsortium med flera företagspartners, akademi och institut samt offentlig sektor bildades inför en VINNVÄXT ansökan – SMART Ocean. Projektet blev inte beviljat men konsortiet arbetar vidare. Inom ramen för arbetet med Maritima Klustret har arbetet med innovationssystemet intensifierats och Innovatum Science Park har numera det marina området som ett av sina fokusområden på projektarenan.

Frågan om eventuell ändring av lagstiftningen för att underlätta för modernt hållbart vattenbruk har diskuterats mycket under året och har uppmärksammats av riksdagspolitiker, ministrar och tjänstemän på kommunal, regional och departementsnivå. Detta är en viktig fråga för att möjliggöra för flera nya, innovativa företag Västra Götaland. Fördjupad information kring genomförandet 2018 finns i Uppföljning 2018 avseende VGR:s handlingsprogram för hållbara maritima näringar 2016–2019.

6.2.2.5 Livsmedel och gröna näringar

VGR:s program för livsmedel och gröna näringar 2017–2020 är gemensamt för RUN och miljönämnden, och fungerar även som regionens livsmedelsstrategi. Programmet omfattar insatsområdena 1) ökad konkurrenskraft genom kraftsamling och innovation 2) förbättrad kompetensförsörjning och ökad attraktivitet i branschen samt 3) hållbar konsumtion av livsmedel. Under 2018 har insatser inom område 1) bl.a. omfattat tre nya samverkansprojekt med bas i forskning kring nöt- och lammkött, precisionsodling och rådgivning vid SLU i Skara (se även avsnitt 6.2.6.2 om SLU i Skara), och ett större EU-projekt "Green VALLeys" med målet att på Sötåsens naturbruksskola praktiskt testa och demonstrera framtidens bioraffinaderi med gräs som råvara. Inom område 2) har bl.a. en konferens arrangerats för regionalt utvecklingsansvariga i Botaniska trädgården och ett dialogmöte med både regionala och nationella aktörer på Näringsdepartementet. VGR har även initierat ett samarbete med Region Skåne och Region Östergötland om kompetensförsörjning i livsmedelsproduktionen. Insatser inom område 3) har präglats av matens klimatpåverkan och självförsörjningen av livsmedel. Bl.a. har en större satsning gjorts på utveckling av restaurangföretag och att stimulera ökat utbud av närproducerade livsmedel på menyerna.

Under 2018 fördelade RUN och miljönämnden medel till 12 projektinsatser inom programmet och RUN har fortsatt stöttat utvecklingsverksamheter inom primärproduktion (Agroväst), småskalig livsmedelsförädling (Lokalproducerat i Väst) och innovation (Livsmedelsacceleratorn). Dessa har utvecklats väl och gjort ett tydligt avtryck i det regionala innovationssystemet. Frågan om regional livsmedelsförsörjning belystes i ett seminarium som

VGR anordnade i Almedalen, och senare i en större rapport sammanställd av RISE Jordbruk och livsmedel. Fördjupad information kring genomförandet 2018 finns i ”Uppföljning 2018 avseende VGR:s program för livsmedel och gröna näringar 2017–2020”.

6.2.2.6 Hållbar Stadsutveckling

VGR deltar aktivt i Mistra Urban Futures som är ett kunskapscenter inom hållbar stadsutveckling med målet att förverkliga mer rättvisa, gröna och tillgängliga städer. Några exempel på resultat från 2018 är; Projektet Hållbara och attraktiva stationssamhällen har avslutats. Inom Nätverket Klimatsmart Semester har en ny digital plattform lanserats (Klimatsmartsemester.se) som handlar om turismens bidrag till klimatförändringarna. En kunskapsöversikt över metoder och exempel på hållbar platsutveckling har tagits fram, i samverkan mellan forskning och praktik. Vidare presenterades rapporten ”Lycka för fler - Kan ett samhälle med mer fokus på lycka öka människors välbefinnande?” som ett resultat av samarbete mellan VGR och SOM-institutet och med stöd av Mistra Urban Futures. Den visar vad som påverkar hur nöjda människorna i Västra Götaland är med sina liv samt diskuterar om samhällets framtid skulle förändras om man satte människors lycka och välbefinnande mer i fokus. Under 2018 har även arbetet intensifierats inom Mistra Urban Futures för att hitta en lösning för centrets framtid efter 2019 då den nationella finansieringen avslutas.

6.2.2.7 Smarta textilmaterial

Smart Textile är Sveriges ledande arena för innovationer inom framtidens textilier. De har ett gott rykte internationellt och flera samverkanspartner. Under 2018 har fokus varit på att stärka upp miljön långsiktigt. En strategiplan har tagits fram som resulterat i att Smart Textiles ska vara den samlande arenan för alla textila satsningar inom Science Park Borås. Kvalitén i verksamheten bekräftas genom att Högskolan Borås/Science Park Borås i år fick regeringens uppdrag att leda den nationella arenan för hållbara textilier under 2018–2022. Det stärker den regionala plattformen för cirkulära textilier och innebär en utökning av verksamheten. Smart Textiles har även lagt ett större fokus på europeisk och internationell samverkan och deltar i utvecklingen av "European Technology Platform - Fibres Textiles Clothing" under samordning av EURATEX. Projektet COSME Tex4IM har beviljats utvecklingsmedel. Det är ett europeiskt textilkustersamarbete som ska stärka regionens textilföretag i linje med strategin för smart specialisering. Parallellt pågår ett omfattande arbete med 65 innovationsprojekt i samverkan med branschen inom de prioriterade områdena hälsa och medicin, hållbar utveckling och arkitektur/interiör.

6.2.2.8 Stärka besöksnäringen

Insatser för besöksnäringen görs i samråd med Turistrådet Västsverige AB som är VGR:s helägda dotterbolag för utveckling och marknadsföring av Västra Götaland som destination. Turistrådet fortsätter marknadsföra regionen såväl internationellt som mot den svenska marknaden. Under året har RUN beslutat om stöd till ett antal specifika besöksmål och destinationer som t.ex. Dalslands Kanal, Nordiska Akvarellmuseet, led- och evenemangsturism i Dalsland, nya digitala applikationer och samverkansplattform för besöksmål i Skaraborg, trädgårdsturism i Västra Götaland och test av nya arbetssätt för turistbyråernas verksamhet. Nationell och internationell utveckling har bevakats genom bland

annat representation i internationella organisationer och nationella mötesplatser samt behandling av remisser, styrdokument och rapporter.

Statistik för sommaren 2018 visar att Västra Götaland i paritet med rikssnittet fortsatt att öka det totala antalet övernattningar med 2,2 % mot föregående år och för första gången passerat fem miljoner gästnätter. Västra Götaland är den region i riket som har högst antal gästnätter under sommaren men ungefär hälften så stora logiintäkter som Stockholm. Antalet utländska besökare ökade medan svenska besökare har minskat något.

6.2.2.9 Kulturella och kreativa näringar

Nytt program för Kulturella och kreativa näringar (KKN) 2018–2020 beslutades av kulturnämnden och regionutvecklingsnämnden under våren. Information och samtal om programmets innehåll har skett med delregioner och berörda branschorganisationer. I linje med programmet har beslut tagits om ett treårigt stöd till hantverksskolorna i Tibro, Mariestad och Steneby för utveckling av entreprenörskap och företagande kopplat till KKN-näringarna. Verksamhetsbidrag har bl.a. beviljats till Hantverkslaboratoriet i Mariestad och till Kulturakademin Trappan i Göteborg. Årligt stöd har beviljats till ADA och Göteborgs Film Festivals branschprogram. Stöd har beviljats till modedagar i Borås på hållbarhetstema, rekonstruktionen av Södra Råda Gamla kyrka och ett aktivt deltagande har skett i den utredning som är tillsatt angående Fengersfors Bruks drift och ägande där Not Quites KKN-kluster är en vital del. Exportfrämjande insatser har gjorts via nationella och europeiska nätverk. Film i Väst är en viktig del av arbetet med KKN vars samproduktioner haft stora framgångar med fina nomineringar och priser. KKN är en fortsatt stark sektor i Västra Götaland och är den näst starkaste regionen i Sverige inom detta branschområde.

6.2.2.10 Internationella samarbeten inom forskning och innovation

Programmet för internationella samarbeten inom forskning och innovation har under 2018 till stor del fokuserat på påverkansinsatser inför EU:s nästa långtidsbudget 2021–2027. Ambitionen är att skapa bästa möjliga förutsättningar för VGR:s och västsvenskt deltagande i nästa europeiska program för forskning och innovation, Horisont Europa. För att kommunicera VGR:s ståndpunkter om programmet har bland annat ett EU-samråd besvarats. Inspel har även skickats till SKL, Närings- och Utbildningsdepartementet som ett bidrag i formandet av svenska regeringens position om Horisont Europa. Dialog har också förts med Sveriges ständiga representation vid EU och svenska europaparlamentariker. Vidare har VGR tagit en aktiv roll i ERRIN:s (European Regions for Research and Innovation Network) och SVEREG:s (svenska regionkontor i Bryssel) aktiviteter för att belysa EU-institutionerna om regioners roll i forskning och innovation post 2020. VGR har också deltagit i diskussioner med EU-kommissionen om utvecklingen av smarta specialiseringsstrategier post 2020.

För att öka deltagandet i EU-projekt har informationsaktiviteter och nätverksträffar anordnats för lärosätenas forsknings- och innovationskontor och science parks. EU-kortet är VGR:s planeringsbidrag till västsvenska aktörer som söker EU-finansiering ur Horisont 2020. Under 2018 har fem EU-kort beviljats till lärosäten och offentliga aktörer. Åtta EU-kort har beviljats till företag vilket tas ur de statliga 1:1-medlen. Under 2018 har EU-kortet utvärderats i syfte att se om stödet har genererat mervärde för mottagarna samt hur stödet kan utvecklas. Resultatet visar att även om inte alla bidrag har resulterat i extern EU-finansiering, har det

genererat mervärde i form av ny kunskap och nya kontaktnät.

6.2.2.11 Attrahera studenter och forskare och öka utbytet med omvärlden

MoRE2020 (The Mobility for Regional Excellence 2020 programme) är ett program för forskarmobilitet med syfte att attrahera internationella forskare till starka forskningsmiljöer i Västra Götaland och att erbjuda västsvenska forskare möjlighet att åka till forskningsmiljöer utomlands. 2018 tog RUN beslut om finansiering av programmets andra utlysning. Prognosen är att programmets mål om att finansiera 20 forskare under en femårsperiod uppfylls.

Under 2018 har ytterligare insatser genomförts för att identifiera och driva aktiviteter som förstärker Västra Götalands attraktionskraft för studenter och forskare. Inom projektet Global Talent/Move to Gothenburg samverkar VGR med företag, offentliga aktörer och akademi för att underlätta för rekrytering och etablering av utländska medarbetare i Västra Götaland.

EU-programmet *Erasmus+* är ett verktyg för finansiering av internationellt samarbete, utbyten och skolutveckling samt strategiska partnerskap såväl inom akademien som inom yrkesutbildning och för kompetensutveckling. Under 2018 har VGR aktivt medverkat i internationella och nationella nätverk och bidragit till att fler aktörer i Västra Götaland fått EU-finansiering och internationella kontaktnät inför kommande projektsamarbeten. Arbetet med den s.k. rektorsgruppen med rektorerna för de fem lärosätena i Västra Götaland har fortskridit. Bl.a. används gruppen för att diskutera rekrytering och hur Västra Götalands attraktion för utländska specialister kan bibehållas och förstärkas.

6.2.2.12 Stärka den stödjande infrastrukturen för en ledande kunskapsregion

Stor aktivitet sker kopplat till Västra Götalands sex science parks. För perioden kan nämnas arrangemanget Innovationsriksdagen som genomfördes i april på Borås science park med fler än 500 deltagare och medverkan av bland annat två ministrar, riksdagsföreträdare och flera representanter från VGR i paneler på scen. Under 2018 har också flera stora nationella satsningar placerats i de västsvenska innovationsmiljöerna. Satsningar som visar på miljöernas betydelse för att kraftsamla och attrahera kompetens och kapital till Västsverige. Bland annat:

- En samverkansplattform för hållbara textilier med en finansiering från regeringen om 40 miljoner kronor under fem år (Science Park Borås)
- Testbädd för elektromobilitet lanseras av regeringen i samverkan med RISE, Chalmers och industriparter med en investering på 1 miljard kronor (Lindholmen science park)
- Centrum för artificiell intelligens (AI) med inriktning på ”data factory” med bland annat RISE, Chalmers och VGR som parter och med en finansiering på 100 miljoner kronor per år i tio år (Lindholmen science park)
- Triple F, ett forsknings- och innovationsprogram för att sänka koldioxidutsläppen från godstrafiken i Sverige med 70 procent fram till år 2030, en satsning på cirka 400 miljoner kronor över tolv år (Lindholmen science park)
- Vinnväxtvinnaren ”Klimatledande processindustri”, en satsning på cirka 116 miljoner kronor under tio år (Johanneberg science park)

6.2.2.13 Övriga styrkeområden

Produktion: SpaceLab är ett projekt för produktionsteknisk utveckling inom additiv tillverkning kopplat till rymdteknik där RUAG och GKN Space deltar. Projektet leds via Högskolan Väst och genomförs på PTC/Innovatum. Under året har även KK-miljön för produktion Primus invigts på Högskolan Väst. Under året har ASSAR invigts i Skövde, i ett samarbete mellan näringslivet, Science Park Skövde, Högskolan i Skövde samt nätverket för mindre och medelstora industriföretag IDC. RUN medfinansierar satsningen. Fokusområdet för ASSAR är utveckling av produktion, produktionsmetoder och produktionsteknik.

Digitalisering: Satsningen på en samverkansmiljö för artificiell intelligens (AI) med inriktning på ”data factory” har etablerats vid Lindholmen Science Park. RUN medfinansierar basfinansieringen, övriga finansiärer är Vinnova och näringslivet och VGR ingår i styrgruppen. Samverkansmiljön kompletterar forskningen vid Chalmers och utveckling inom RISE genom att erbjuda data från verkliga tillämpningar för att träna algoritmer på. Fokuset på data är strategiskt viktigt för att öka konkurrenskraften i sektorn och förhoppningen är att verksamheten ska fungera som samlande kraft för expansionen av nya tillämpningar från AI.

Det västsvenska digitaliseringsinitiativet är en satsning från åtta västsvenska lärosäten (Högskolan Väst, Högskolan i Skövde, Högskolan i Borås, Högskolan i Halmstad, Chalmers tekniska högskola samt universiteten i Göteborg, Karlstad och Jönköping) och VGR där ambitionen är att få till stånd ett nationellt kunskapscentrum för samhällets digitalisering. Under 2018 har en utredare från Linköpings universitet haft i uppdrag av VGR och rektorerna att utreda behovet av ett sådant kunskapscentrum. Preliminära resultat från rapporten diskuterades i Almedalen. Resultatet i sin helhet presenterades vid ett seminarium i Stockholm i november.

6.2.3. Bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingarna mellan utbildning och arbetsliv

6.2.3.1 Sociala investeringsmedel för att bryta utanförskap

Under våren 2018 har fyra nya sociala investeringar startat upp sin verksamhet. Genom investeringarna ska nya metoder och arbetssätt testas eller utvecklas som förbättrar förutsättningarna för barn och unga i Västra Götaland. Nio ansökningar inkom i höstens utlysning varav RUN beslutade om medfinansiering av fem. En bedömningsgrupp med externa forskare och tjänstepersoner från VGR har bedömt ansökningarna. Avstämning har även skett med den politiska referensgruppen och styrgruppen för fullföljda studier.

Det har under året inkommit tre rapporter kring sociala investeringar; ”Sociala investeringar – en uppföljning av relationer” av Kommunforskning i Västsverige, avrapportering till uppdraget ”Samhällsekonomiska kalkyler av sociala investeringar” av Koncernavdelningen data och analys och slutrapport rörande ”Överenskommelsen mellan SKL och VGR Aktion 2017-sociala investeringar”. De två förstnämnda har presenterats för RUN och arbetsgruppen för sociala investeringsmedel har fått i uppdrag att återkomma till nämnden med förändring av arbetssätt baserat på slutsatserna från de genomförda rapporterna.

6.2.3.2 Kraftsamling fullföljda studier

Flera stora satsningar och socialfondsprojekt pågår inom kraftsamlingen varav Plug Innan är

ett exempel med finansiering från RUN. Det pågår totalt 30 satsningar i regionen med målet att hjälpa skolor (årskurs 5–9) i det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet med elever som riskerar att inte bli behöriga till gymnasiet. För att skapa förutsättningar för långsiktiga resultat har initiativ tagits till två nätverk, ett projektnätverk och ett regionalt nätverk. Syftet är att skapa en samverkansstruktur med kommunalförbunden där erfarenheter, kunskapsutbyte och utveckling inom området kan ske. På det regionala nätverket finns representanter från samtliga delregioner och från VGR deltar både representanter från hälso- och sjukvården och från regional utveckling.

Andra insatser som nämnden gör för att främja barns och ungdomars utveckling och lärande, och på sikt, kompetensförsörjningen är bl.a. genom att ge stöd till sex science centers i Västra Götaland. Deras verksamhet främjar skolungdomars möte med och upplevelse av naturvetenskap, teknik och matematik i en stimulerande miljö utanför den traditionella klassrumsmiljön. De är även en resurs i kompetensutvecklingen av lärare. Under år 2018 gjorde science centren en särskild satsning i arbetet med fullföljda studier som fortsätter även 2019. En satsning som även bidragit till att samverkan mellan science centers utvecklats under året.

6.2.3.3 En riktad satsning för att få fler unga i jobb

Program ViA (VGR:s introduktion i arbete) har under 2018 haft 135 unga anställda i VGR:s verksamheter fördelat på 10 förvaltningar. Av de 73 som slutat under 2018 har 32 fått anställning (visstid eller tillsvidare) och 13 påbörjat studier. Ett gott resultat som ligger på samma nivå som för 2017. Målgruppen för ViA är unga arbetssökande som behöver stöd för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. De som idag är aktuella för Arbetsförmedlingens insatser befinner sig längre från anställningsbarhet och blir allt mer resurskrävande. En större andel saknar gymnasieexamen, flera har psykiska funktionsnedsättningar och uppskattningsvis ca 70% är nyanlända. För att möta behoven i gruppen krävs noggrannhet i matchning och stöd under hela anställningsperioden.

Diskussionerna mellan VGR och Göteborgs Stad kring att korta vägen till sysselsättning för den målgrupp som står långt från arbetsmarknaden har konkretiserats på tjänstepersonsnivå genom fördjupad samverkan. Fokus ligger på att underlätta inträde för arbete inom bristyrken i vården och kompetensutveckling för redan anställda. Även samtal med Mölndals stads utbildningsförvaltning har inletts i frågan.

6.2.3.4 Skapa en sammanhållen arena för ungdomars möjligheter till praktik och ferieplatser

PRAO blev obligatoriskt under året och VGR ser positivt på detta vilket har lett till att RUN beslutat att medfinansiera projektet ”Framtidsrustad region” med Göteborgsregionens kommunalförbund som projektägare. Projektet ska bl.a. vidareutveckla och kvalitetssäkra PRAO-processen, det innebär utveckling av stödmaterial med fokus ”före – under – efter” praoperioden samt processtöd för näringsliv och offentlig sektor gällande att erbjuda praoplatser som är kvalitetssäkrade.

6.2.3.5 Integration och flyktingarbete

Inom ramen för regionutvecklingsuppdraget pågår arbetet med att fördjupa, strukturera, samordna och effektivisera arbetet med integrationsfrågor. Även externt har initiativ tagits

under året för att tydliggöra roller och samverkan mellan olika myndigheter, VGR och kommuner. Under våren fick regionalt utvecklingsansvariga, tillsammans med Tillväxtverket, i uppdrag av regeringen att genomföra en satsning för stärkt integrationsperspektiv i det regionala kompetensförsörjningsarbetet. Inom ramen för detta uppdrag har VGR, tillsammans med relevanta aktörer, påbörjat diskussioner om samverkansprojekt, med fokus på validering och yrkesvux.

VGRs pilotprojekt med Välkomstcentra för nyanlända och asylsökande i Götene och Karlsborg avslutades i juni. I augusti presenterades den följeforskningsrapport som forskningsrådet för interkulturell dialog (FID) genomfört kopplat till projekten och RUN beviljade ansökningar från båda kommunerna om vidareutveckling av de delar av projekten som var lyckosamma. Inom projektet Re:Act, som RUN medfinansierar och som går ut på att sprida Support Group Network-modellen till kommuner med många nyanlända och asylsökande i Västra Götaland, startades lokala Support Groups upp i flera kommuner, bl.a. Falköping, Lidköping, Göteborg och Götene. Modellen bygger på självorganisering och har utvecklats av flyktingar på Restad Gård, tillsammans med Rädda Barnen.

I december beviljade RUN en vidareutveckling av Double Cup i Trollhättan – Trio Employment Services (TRES). Syftet med TRES är att utveckla en ny process för kandidatsökning, med enbart kandidater som är nyanlända/utrikes födda och som kompletterar Arbetsförmedlingens kandidatsökning. Kandidatsökningen kommer att genomföras av den ideella föreningen Support Group Network (SGN). SGN har sedan 2015 skapat ett stort nätverk av asylsökande och nyanlända och under det senaste året etablerats i åtta svenska städer. TRES innebär att Arbetsförmedlingen, Support Group Network och Trollhättans Stad i dialog med arbetsgivare utformat ett erbjudande om en jobbförmedling.

I december genomförde VGR, Länsstyrelsen och Delmos (Delegationen för Segregation) ett dialogmöte på temat segregation. Ett antal kommuner, civilsamhälle, myndigheter medverkade och delade ”best practice” kring arbetet med att minska segregation.

Future Kitchen handlar om att stötta Måltid Sveriges nätverk i arbetet med att locka nya medarbetare, framförallt nyanlända, till offentliga kök. Under 2018 utbildades 35 nya handledare och drygt 40 nyanlända gick introduktionsutbildningen och praktiserade ute i kök.

Under 2018 beviljades ett antal aktörer en projektansökan inom Erasmus+. Projektet syftar till att främja psykisk hälsa hos kvinnor och deras familjer genom att öka föräldrarnas kunskap om och förståelse för det svenska samhället och därigenom öka deras förutsättningar att bli delaktiga i samhället samt ge föräldrar verktyg för att kunna stödja sina barns skolgång. VGR var med i utformandet av projektet samt sitter med i dess styrgrupp tillsammans med Earllall, Region Baden-Württemberg och Oslo kommun.

I januari startade det tvååriga EU-projektet FIER (Fast Track Integration in European Regions) under ledning av VGR. Under 2018 har bl.a. utbildningar startats i Stuttgart som kombinerar praktik och yrkesanpassad språkträning och en ny handledarutbildning tas fram av universitetet i samarbete med företag. Support Group Network från Restad Gård är så kallad Associate partner i FIER och under våren höll de föreläsningar och workshops för 300 anställda och flyktingar i Stuttgart. På Göteborgs folkhögskola gick 5 av 11 deltagare från vårens kurs till måltidsbiträden/ lokalvårdare ut i arbete under sommaren. Samtliga deltagare,

alla kvinnor, hade tidigare försörjningsstöd sedan lång tid. Projektet uppmärksammades under höstens European Week of Regions and Cities i Bryssel.

6.2.4. Livslångt lärande för ökad delaktighet och konkurrenskraft

6.2.4.1 Kompetensplattformen

Utveckling av kompetensplattformens arbete har pågått under året. VGR har antagit ett erbjudande från Näringsdepartementet vilket innebär satsningar på följande områden; fastställa målsättningar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet, tillhandahålla analyser och prognoser av behovet av kompetens i privat och offentlig sektor på kort och lång sikt, främja insatser för att etablera effektiva strukturer för validering på regional nivå, medverka i planeringen av utbud och inriktning för regionalt yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning samt bidra till etableringen av lärcentra. Två regionala rapporter har tagits fram, en i Skaraborg och en i Sjuhärad med inriktning på resursbaser och kärnkompetenser. Under innevarande period har RUN:s program för utbildning och arbetsmarknad antagits vilket ligger i linje med regeringsuppdraget. Programmet innehåller tre insatsområden; tidiga insatser för kompetensförsörjning, matchning på arbetsmarknaden och tillvarata allas kompetens.

6.2.4.2 Förkorta och förenkla vägen till arbetsmarknaden genom vägledning och validering

Satsningen på validering inom högskolan är en viktig pusselbit i att underlätta livslångt lärande, flexibilitet och möjligheter till internationell rörlighet inom t.ex. särskilt utpekade bristområden. I juni tillsatte regeringen en ny expertgrupp bestående av representanter från fyra departement samt andra experter kopplad till Valideringsdelegationen. Validering Väst, som RUN ger verksamhetsbidrag till, ingår som expert i gruppen. En utvärdering av Validering Västs verksamhet har påbörjats under kvartal 4 och beräknas vara klar i april 2019. Utvärderingen ska förslå rekommendationer och inspel till hur verksamheten kan utvecklas.

6.2.4.3 Utveckla samordning inom utbildningssystemen för att möta framtidens kompetensbehov

VGR bidrar årligen med en regional behovsanalys av yrkeshögskoleutbildningar. Myndigheten för yrkeshögskolan beviljade 115 utbildningar till Västsverige med start under år 2018, några exempel på nya utbildningar är lärarassistent, socialadministratör och programmerare för självkörande bilar. Totalt beviljade myndigheten 525 utbildningar i Sverige, det utbildningsområde som ökade mest är teknik och tillverkning samtidigt finns det flest antal platser inom ekonomi, administration och försäljning.

Genom samarbete med kommunalförbunden är VGR aktiv i påverkan gentemot inriktningen på det växande utbudet av kurser inom regionalt yrkesvux. Regionalt yrkesvux är en viktig del av matchningen på arbetsmarknaden och gör det möjligt för bl.a. unga vuxna att ställa om från huvudsakligt teoretisk inriktad gymnasieutbildning till yrkesutbildning i komvuxregi. I Västra Götalands utbildning- och arbetsmarknadsprognos med sikte på år 2025 identifieras tre stora kompetensutmaningar inom pedagogik och utbildning, teknik och tillverkning samt hälso- och sjukvård. Inom samtliga tre områden är bristen på kompetens överhängande.

6.2.4.4 Särskild satsning på naturbruk

RUN lämnar årligen ett uppdrag åt naturbruksstyrelsen, som ansvarar för regionens naturbruksskolor och den biologiska yrkeshögskolan i Skara (BYS). Den fleråriga omställningen av regionens naturbruksskolor är nu avslutad, och verksamheten har koncentrerats till de tre skolorna Uddetorp, Svenljunga och Sötåsen. Hästutbildningarna är förlagda till Axevalla. Söktrycket till utbildningarna var under 2018 tillfredsställande, men konkurrensen om eleverna ökar med etableringen av friskolor på området. Sedan 2017 har en satsning gjorts på att låta fler personer i behov av arbetsmarknadsinsatser eller som vill byta karriär i vuxen ålder, finna sysselsättning i de gröna näringarna. Liksom för andra liknande initiativ runt om i landet har det varit en utmaning att nå resultat, och under 2019 fokuseras satsningen till de initiativ med störst potential, såsom samarbetet med Angereds folkhögskola. Det samverkansavtal som funnits sedan 1999 mellan VGR och länets 49 kommuner förnyades under 2018, vilket ger en stabil grund att vidareutvecklas från.

6.2.4.5 Mötesplats Steneby

VGR och Bengtsfors kommun är stiftare till Stiftelsen Stenebyskolan, och RUN lämnar årligen ett uppdrag till stiftelsen. Stiftelsen Stenebyskolan ansvarar för Stenebyskolan med sina två utbildningsgrenar: högskoleförberedande konst- och kulturutbildning inom design, konst och hantverk, och yrkeshögskoleutbildningar inom hantverk. Det samlade uppdraget har tre delar, varav Mötesplats Steneby är en. Mötesplats Steneby syftar till att utveckla samarbeten där näringsliv, kultursektor, utbildning, forskning och omgivande samhälle ingår. Målet är att använda den kompetens och kreativitet som finns på plats så att skolans roll som centrum för utbildning och kreativt företagande stärks samt bidrar till utveckling och tillväxt på orten, i Dalsland och i länet. Under 2018 har bl.a. kopplingen mellan utbildningarna och olika produktionsmiljöer utvecklats i samverkan med regionala partner. Det stora projektet ”automatiserad & industrialiserad trämanufaktur” har gett skolan möjligheter att utvecklas i en industriell kontext tillsammans med Innovatum och andra regionala aktörer. Andra initiativ såsom Not Quite, Långbron och Idépeng har samarbetat med Mötesplats Steneby vilket stärkt skolans arbete med affärsutveckling kopplat till utbildningarna.

6.2.5. Tillgång till kommunikation för arbete, utbildning och livskvalitet

6.2.5.1 Investera i transportinfrastruktur som driver regional och nationell utveckling

I juni 2018 tog regeringen beslut om transportinfrastrukturplan för åren 2018 – 2029. VGR lämnade ett enigt remissvar på den nationella planen där utbyggnad av ny järnväg Göteborg – Borås stod högst i prioriteringslistan. När väl beslutet fattades av regeringen så tillkom 3,7 mdkr för Göteborg – Borås och även 1,25 mdkr för fördjupning av farled till Göteborgs hamn. Planen innehöll även satsningar på storstadsåtgärder, utbyte av slussar i Göta älv och upprustning av de regionala järnvägarna samt de pågående större projekten som mötteseparerad E20 och Västsvenska paketet. Storstadsåtgärder är en överenskommelse mellan Sverigeförhandlingen-Göteborgs stad-VGR på 7 mdkr (fram till 2035), där ingår bl.a. linbana och nya spårväglänkar.

En milstolpe för det Västsvenska paketet har också nåtts under våren då det officiella första spadtaget för Västlänken togs. Även resecentrum i Gamlestaden invigdes i augusti efter flera års arbete. I övrigt fortsätter arbeten med Marieholmsförbindelsen och Hisingsbron.

Erfarenheten från flera större trafikomläggningar under vår och sommar är hittills goda och uppföljningar och justeringar görs kontinuerligt.

Etapperna i E20 projektet löper i stort enligt plan och en mötesfri E20 förväntas stå klar 2025. En handlingsplan återstår för den utpekade bristen genom Alingsås.

Några större utredningar/åtgärdsvalsstudier som pågått/pågår under året är Göteborg – Varberg, Älvsborgsbanan och Metrobuss i Storgöteborg. Men även i stråket Göteborg – Borås och längs Västra stambanan har fortsatt delutredningar gjorts för att komma vidare, förstärkt med medel från RUN.

I de internationella kopplingarna har två utredningar genomförts för att klarlägga möjligheten att finansiera och driva utbyggnad av dubbelspår till Oslo utanför nationella planers medel.

Västtågsutredningen ska komplettera Målbild Tåg 2035 med mål om nya stationer. Dessa mindre orter skulle få en utökad möjlighet till pendling vid öppnandet av en ny tågstation. Längs med järnvägsnätet i Västra Götalands län identifierades sammanlagt 40 potentiella stationslägen. Efter en gallring finns nu förslag på att besluta om att öppna nya stationer i 7 mindre orter. I RUN:s budget för år 2018 tillfördes 5 mnkr för att förbereda för nya stationslägen baserat på Västtågsutredningen. Där finns nu ett medfinansieringsavtal framme för att tillsammans med Trafikverket göra en kapacitetshöjande åtgärd i Brålanda. Projektering av åtgärden påbörjas under år 2019.

6.2.5.2 Fortsatt utbyggnad enligt bredbandsstrategin

På våren 2018 beslutade RUN om en revidering av den regionala bredbandsstrategin som en följd av beslutet har VGR:s bredbandsstöd breddats för att snabbare nå målet om tillgång till bredband i hela Västra Götaland. Västra Götaland är nu näst bäst i Sverige på bredbandstäckning för invånarna på landsbygd, med 45 procent. Endast Gotland har högre andel.

6.2.5.3 Implementering av den Digitala agendan

VGR har sedan 2016 en regional samordnare för den Digitala agendan för Västra Götaland. 2018 kom beslutet att Tillväxtverket kommer att finansiera en sådan roll för alla län. Det innebär att VGR nu kan växla upp sitt arbete ytterligare. Under 2018 har 21 kommuner deltagit i Informationssäkerhetsprogrammet och för år 2019 är 25 personer inbokade på tillhörande uppdragsutbildning, som finansieras av RUN. Programmet är en viktig förutsättning, bland annat för att kunna ta nästa steg kring öppen data från kommuner och region. En förstudie har gjorts under 2018 i syfte att kartlägga vad som krävs för att skapa en plattform som i stor omfattning kan bidra till att öppna upp data på ett standardiserat och säkert sätt. Förstudien är färdig och visar god effekt och stort intresse för samverkan kring öppna data i länet.

VGR var tillsammans med Göteborgs stad och Västkom värdar för Sveriges största digitaliseringskonferens för offentlig sektor i maj 2018; ”Det offentliga rummet”. Konferensen fick rekordstort deltagande och en mycket god utvärdering från deltagarna.

VGR är tillsammans med 28 kommuner delägare i bolaget Netwest. Netwest kommer ur ett gemensamt initiativ från VGR och stadsnäten i Västsverige. Syftet var att exponera den infrastruktur som redan fanns genom att bilda en tydlig aktör och därmed underlätta för

näringslivet att nyttja kommunernas stadsnät och fiberföreningsnäten. Bolaget bildades 2015 och den första affären gjordes 2016. Bolaget utvecklas i riktning mot uppsatta mål och en viktig milstolpe nåddes under 2018 då avtal slutits med Tele2/Telenor (Net4mobility).

6.2.5.4 Regional fysisk planering - ett utvecklingsområde

Regional fysisk planering är en långsiktig process med målet att förbättra samordningen mellan olika planeringsslag på kommunal och regional nivå, vilket ingår som ett mål i VG2020. Syftet är att stärka förutsättningarna för hållbar utveckling, till att börja med genom bättre samordning mellan infrastruktur, kollektivtrafik och bebyggelseplanering. Ett underlag för denna samordning är en gemensam strukturbild för Västra Götaland. VGR stöttar kommunalförbunden (förutom GR) i deras arbete med regional fysisk planering och framtagande av delregionala strukturbilder. Kunskapsunderlag har tagits fram – t ex en övergripande nulägesbild över vissa strukturer i Västra Götaland. Intern kompetensuppbyggnad kring bostadsfrågor har påbörjats och GIS-kompetens har tillförts inom området. Från 2019 blir regional fysisk planering obligatoriskt för landstingen i Stockholm län och Skåne län, i övriga regioner kan det införas när behov och förutsättningar finns.

6.2.6. Ett resurseffektivt arbete med minskad klimatpåverkan

6.2.6.1 Hållbar landsbygdsutveckling med samspel stad och land

Arbetet med hållbar platsutveckling pågår på nio platser i länet (Munkedal, Fengersfors, Långbron, Dals-Ed, Källö-Knippla, Södra Råda, Essunga, Uddebo och Limmared). Två nya projekt har startats inom det regionala serviceprogrammet; ett metodutvecklingsprojekt för lokal utveckling ”Kosters framtid” och ett nationellt förstudieprojekt inom paket- och logistiktjänster ”Nationell ombudsplattform”. Ett seminarium har arrangerats om cirkulär ekonomi utifrån ett landsbygdsperspektiv. Deltog gjorde kommuner, företag och föreningar. Inom nätverket för fokusområdet ”Stad och Land” har VGR:s olika förvaltningar träffats och tillsammans prioriterat gemensamma utvecklingsområden för fortsatt samverkan, bl.a. upphandling.

6.2.6.2 Fortsatt satsning på Campus Skara

Den tidigare satsningen (2014–2018) på den kunskapsintensiva miljön kring SLU i Skara, kallat Campus Skara, gick in i en ny fas 2018. Den nya överenskommelsen mellan VGR och SLU (2018–2020) utgör den första delen inom parternas sexåriga avsiktsförklaring. Under 2018 fattade RUN beslut om sin del av finansieringen för hela treårsperioden och programmen ”Konkurrenskraft och klimatanpassning i nöt- och lammköttproduktionen”, ”Innovationskraft och miljönytta i precisionsodlingen” samt ”Kompetensförsörjning och företagsutveckling i lantbruket”. SLU har även beviljats ett förlängt nyttjande av tidigare beslutade medel för ett programgemensamt utvecklingsstöd. Stödet ska främst bidra till att resultaten från programmen sätts i ett klimat- och lönsamhetsperspektiv och kommuniceras till allmänheten. Samtliga tre program utvecklas enligt plan, även om uppstarten fördröjts något på grund av att rekryteringar av doktorander dragit ut på tiden. VGR och SLU har genomfört ett gemensamt ägarmöte, där satsningens ekonomi och utveckling genomlysts.

6.2.7. Utökat utbyte med och påverkan på omvärlden

6.2.7.1 Västra Götalandsregionens medlemskap och engagemang i internationella organisationer

2018 gick VGR in som medlemmar i STRING (ett gränsöverskridande samarbete mellan regioner i Sverige, Norge, Danmark och Tyskland) i syfte att stärka utvecklingen av järnvägsstråket (Hamburg)- Göteborg- Oslo. Under hösten 2018 har arbetet inom STRING resulterat i bildandet av en transportgrupp där transportexperter möts och utbyter kunskap och för frågan framåt.

VGR:s engagemang inom SERN (Sweden Emilia-Romagna Network) 2018 har fokuserat på att samordna de kommuner och aktörer i Västra Götaland som är medlemmar i SERN.

Aktuella frågor har bl.a. varit revideringen av SERN:s strategi, projektutveckling samt nya sätt för medlemmarna att lära av varandra, s.k. "peer review".

Under det gångna året har Assembly of European Regions (AER) arbetat med många frågor som berör regional utveckling. VGR:s fokus har varit sammanhållningspolitiken, miljö och klimat. Genom att vi innehar ordförandeskapet inom nätverket har VGR synliggjorts i en rad högnivåsammanhang som t.ex. då AER:s ordförande fick möjligheten att tala på FN:s klimatkonferens, COP24, i Katowice. AER har även under det gångna året initierat flera så kallade "task forces" som ska bedriva aktivt påverkansarbete gentemot EU:s institutioner. VGR är aktiva inom "task force" för sammanhållningspolitiken.

VGR har en fortsatt aktiv roll i Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR). Genom ordförande- och sekretariatsrollen i Nordsjökommissionen ingår VGR i CPMR:s styrelse och sekretariatsarbete, vilket ger både synlighet och påverkansmöjligheter. Ordföranden har inbjudits att delta i CPMR-uppvaktningar till EU-kommissionens chefsförhandlare om Brexit och till Europaparlamentet om sammanhållningspolitiken. VGR har också deltagit i CPMR:s arbetsgrupper inom klimat, transportfrågor och sammanhållningspolitik samt har bl.a. tillsammans med fem andra regioner skrivit CPMR:s position om EU:s strategi för minskning av utsläpp till 2050. Under 2018 deltog VGR med flera talare i det officiella seminarieprogrammet under European Week of Regions and Cities och var värd för ett seminarium tillsammans med Earlall och partnererna i EU-projektet FIER.

6.2.7.2 Västra Götalandsregionens representationskontor i Bryssel

Brysselkontoret har bedrivit påverkansarbete kopplat till EU:s kommande långtidsbudget med tyngdpunkt på sammanhållningspolitik, transport samt forskning och innovation. Arbetet har bl.a. inkluderat aktivt deltagande i att ta fram och driva positioner för organisationer som AER och CPMR, anordnande av seminarier, egna eller gemensamma kontakter och inspel till EU kommissionen, Sveriges ständiga representation samt till Europaparlamentet. Kontoret har även samordnat fyra samrådssvar till EU-kommissionen om EU:s kommande långtidsbudget.

VGR har tagit en ledande roll bland de svenska regionkontorens (SVEREG) arbete med att anordna ett nationellt seminarium i Bryssel för svenska politiker och tjänstepersoner för att informera regionerna inför kommande programperiod och regionalpolitik efter 2020. Kontoret har ordnat talarplatser för tjänstepersoner och politiker från VGR på relevanta seminarier med teman som bl.a. transport, maritima frågor, smart specialisering men också ordnat talare till VGR-event.

Under året har kontoret även tagit initiativ till att samla tjänstepersoner från kommunerna i Västra Götaland som arbetar med EU-frågor i syfte att skapa en plattform för utbyte kring frågor med EU koppling. För att stärka västsvensk profilering i Bryssel har kontoret påbörjat ett arbete för att se hur samarbetet med regionens lärosäten och science parks kan utvecklas.

6.2.7.3 Västra Götalandsregionens representationskontor i Stockholm

Under 2018 bytte VGR kontorslokal med placering i Centralstationen. Den nya lokaliseringen gör det mer tillgängligt för de som varit på resande fot till och från Stockholm. Under våren agerade Stockholmskontoret aktivt i arbetet med Göteborg-Borås sträckan i samband med nationell plan. Med anledning av den politiska situation nationellt har planerade aktiviteter och direkta insatser kopplat till kontoret flyttats fram, i syfte att få den effekt som efterfrågas.

6.2.7.4 CPMR:s Nordsjökommission

VGR har sedan 2016 ordförandeposten och sekretariatet för Nordsjökommissionen (NSC). 2018 har ordförande valts om fram till årsmötet 2020 och sekretariatsuppgiften har förlängts till och med december 2021. VGR har också sedan länge haft ordförandeskapet i arbetsgruppen för marina resurser. I arbetsgruppen för ”Smart Regions” har VGR haft posten som vice ordförande. NSC har ytterligare två fasta arbetsgrupper, en för transporter och en för energi- och klimatfrågor. En viktig fråga under året har varit Brexit. VGR har lett en task force kring effekterna och där NSC:s ordförande deltagit i en delegation som mött EU:s chefsförhandlare.

6.2.7.5 Externa påverkansagendan 2018–2021

Regionstyrelsen antog under 2018 Extern påverkansagenda för Västra Götalandsregionen 2018–2021 med sex påverkansfrågor:

1. Ökat regionalt självstyre
2. Lokalisering av statliga myndigheter och verksamheter till Västra Götaland
3. EU:s politik för sammanhållning, forskning och innovation
4. Statliga infrastruktursatsningar i Västra Götaland
5. Integritetslagstiftningen riskerar att försämra vården
6. Kompetensförsörjningen till vården: Sjuksköterskeutbildningen bör förändras så att sjuksköterskor är mer förberedda när de kommer ut i arbetslivet

Följande aktiviteter har skett under perioden kopplat till Externa påverkansagendan:

Agenda Västra Götaland, en påverkansagenda för VGR tillsammans med kommunerna i Västra Götaland, kompletterar externa påverkansagendan då flera av frågorna är gemensamma. Politikerna i stråksamverksgruppen (VGR, Göteborgs Stad, Mölndals Stad, Härryda kommun, Bollebygds kommun, Borås Stad och Ulricehamns kommun samt Göteborgsregionens kommunalförbund och Boråsregionen – Sjuhärads kommunalförbund) beslutade i början av februari att förstärka kommunikation och påverkan kring byggstart Göteborg-Borås. En riksdagsfrukost arrangerades i mars och en debattartikel publicerades i Göteborgs-Posten med uppmaning till regeringen att påbörja byggnationen av Göteborg-Borås nu. Den 2 februari anordnade VGR tillsammans med flera regioner och kommuner den nationella konferensen ”Byggstart Sverige” i Malmö. I fokus stod de nya stambanorna för höghastighetsjärnväg.

VGR har svarat på EU-kommissionens samråd/öppna konsultation om framtida sammanhållningspolitiken som inkluderar ett uppdaterat ställningstagande. Den 2 mars anordnades en dialogkonferens i Göteborg med europaparlamentariker, riksdagsledamöter och regionala och lokala politiker. Syftet var att skapa en dialog och kommunicera till nationell nivå varför sammanhållningspolitiken är viktig för Västra Götaland.

På frågan om lokalisering av myndigheter till Västra Götaland fortsatte VGR, Borås stad, Högskolan i Borås och länsstyrelsen att arbeta för att säkra en etablering av ny polisutbildning i Borås.

Den 7 november var VGR representerade på ett seminarium och dialog med generaldirektören på Datainspektionen angående implementeringen av GDPR och integritetslagstiftningens inverkan på VGR:s verksamhet.

6.2.7.5 OECD Territorial Review - Mega Region Western Scandinavia

OECD rapporten "Mega Region Western Scandinavia" släpptes i mars 2018. Det är en analys av vad ökad territoriell integration i regionen Oslo-Västsverige-Öresund kan få för betydelse för den långsiktiga utvecklingen i området. Analysen syftar till att internationellt, nationellt, regionalt och lokalt uppmärksamma potentialen med en ökad integration i området samt att få policyrekommendationer för hur man kan arbeta för en ökad integration. Arbete med att utforma en uppföljningsstrategi för hur rapportens rekommendationer ska tas om hand inom respektive parts ordinarie utvecklingsarbete pågår.

6.2.8. Övriga insatsområden

6.2.8.1 EU-program för genomförandet av VG2020

VGR innehar ordförandeskapet och är sekretariat åt det prioriterande partnerskapet för det regionala strukturfondsprogrammet i Västsverige (ERUF), och Europeiska socialfonden i Västsverige (ESF) under perioden 2014–2020. För det regionala strukturfondsprogrammet i Västsverige har 12 projekt godkänts under 2018 med ett totalt beviljat EU-stöd på ca 90 miljoner kronor. Tio av dessa leds av parter från Västra Götaland.

Totalt har ca 404 miljoner kronor fördelats under programperioden, vilket innebär att 91 % av den totala programbudgeten nu är förbrukad. För Europeiska socialfonden i Västsverige har cirka 214 miljoner kronor beviljats under 2018. 14 projekt har fått stöd varav 13 drivs av aktörer inom Västra Götaland. Totalt har drygt 895 miljoner kronor i EU-stöd fördelats, vilket motsvarar ca 90 % av programmets totala budget.

Inom Interreg Sverige-Norge programmet har det under 2018 beviljats 19,3 miljoner kronor till fyra projekt med partners från Västra Götaland för utveckling av delområdet "Gränslöst samarbete" samt för ett delområdesöverskridande projekt. Totalt har cirka 83% av programmets budget beslutats sedan programmet startade. Programmet för Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak har beviljat fyra projekt med partners från Västra Götaland under 2018. Det sammanlagda stödbeloppet är 23,1 miljoner kronor. Programmet har upplevt ett högre söktryck 2018 än 2017 vilket till stor del beror på att norska regeringen valde att åter finansiera insatsområdena Grön ekonomi och Transport under år 2018. 78% av programmets totala budget är in-tecknat.

Interreg Nordsjön har fattat beslut om sju projekt med deltagare i Västra Götaland. Stödet till

aktörer inom Västra Götaland uppgår till ca 14 miljoner kronor. Programbudgeten är intecknad till 80%. Inom Interreg Östersjön har en utlysning genomförts men antal godkända projekt redovisas först i januari 2019. Preliminärt har programmet intecknat 100 % av tillgänglig budget för programperioden.

6.3. Analys och uppföljning

Fokus för analysverksamheten under 2018 har varit att planera och påbörja framtagandet av de kunskapsunderlag som behövs inför framtagandet av den kommande regionala utvecklingsstrategi som ska gälla fr.o.m. 2021. Bl.a. har rapporten, ”Vår bästa tid är nu?” med en analys av tillståndet i Västra Götaland inklusive identifiering av framtida utmaningar tagits fram.

Alla RUN:s satsningar följs kontinuerligt upp. Djupare utvärderingar av projekt och verksamheter genomförs löpande enligt den modell för lärande uppföljning och utvärdering som togs fram under 2017. Till exempel har Planen för jämställd regional tillväxt samt Forskningsrådet för interkulturell dialog utvärderats.

Under året har följande analys- och utvärderingsrapporter publicerats inom RUN:s verksamhetsområden (rapporterna finns på <http://www.vgregion.se/analysportalen/>):

- Vår bästa tid är nu? Regionrapport 2018, hållbar utveckling i Västra Götaland
- Resursbaser och kärnkompetenser i Fyrbodals regionala ekonomi
- Utvärdering av handlingsplanen för jämställd regional tillväxt 2016–2018
- Utvärdering av SWEMARC
- Utvärdering av Offshore Väst
- Underlag till regionalt serviceprogram (RSP) 2019–2020
- Återrapportering VG2020 för 2017
- Besöksnäringen i Västra Götaland 2007–2016
- Utvärdering av forskningsrådet för interkulturell dialog
- Utvärdering av Mikrofonden Väst
- Befolkningsprognos Västra Götaland 2018–2035
- Det är i det lokala man finner komplexiteten... Betydelsen av migrationsbakgrund, socioekonomiska och strukturella faktorer för skolmisslyckande
- Nulägesbild Västra Götaland
- Näringslivet i Västra Götaland 2011–2016
- Utvärdering av MoRE
- Norsk detaljhandelskonsumtion i Sverige 2017
- Konjunkturbarometer för Västra Götaland (vår och höst 2018)
- Uppföljning av delregionala tillväxtmedel
- Uppföljning av målen i EU2020
- Samutveckla! - Uppföljande studie av samverkan mellan Västra Götalandsregionen och den sociala ekonomin
- Utveckling Västra Götaland (fyra kvartalsrapporter)
- Maritima sektorn i Västra Götaland 2007 - 2015
- Fördjupad uppföljning av företagsstöd

[1] Siffrorna baseras på uppgifter som inkubatorerna rapporterat för 2017 i uppföljningsverktyget Fokus Analys.

[2] Siffrorna är hämtade ur uppföljningsverktyget Fokus Analys och avser 2017. Viktigt att notera är att antalet sysselsatta och bolagens omsättning inte omfattar bolag som sålts eller fusionerats med andra bolag.